

- рон: пути практического применения / М. А. Петров // Вестник СПбГУ. – 2004. – Серия 8. – Вып. 2 (№ 16). – С. 51–68.
6. Планирование и его мобилизующая роль / А. С. Емельянов, И. К. Бондарь, В. Ф. Волик, Г. И. Манцуоров. – К. : Политиздат Украины, 1982. – 191 с.
 7. Прогнозирование и планирование экономики : [учеб. пособие] / В. И. Борисевич, Г. А. Кандаурова, Н. Н. Кандауров [и др.] ; под общ. ред. В. И. Борисевича, Г. А. Кандауровой. – Мн. : Интерпрессервис ; Экоперспектива, 2001. – 380 с.
 8. Статистичний щорічник України за 2010 рік / [за ред. О. Г. Осауленка]. – К. : Державна служ-ба статистики України : ТОВ «Август Трейд», 2011. – 559 с.
 9. Фурга С. Д. Карта заинтересованных сторон – инструмент анализа окружения бизнеса / С. Д. Фурга, Т. Б. Соломатина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ini21.ru/?id=831>. – Название с экрана.
 10. Яременко Ю. В. Прогнозы развития народного хозяйства и варианты экономической политики / Ю. В. Яременко. – М. : Наука, 1997. – 479 с.
 11. Freeman R. E. Strategic management: A stakeholder approach / R. E. Freeman. – Boston : Pitman, 1984. – P. 46.

УДК 3369.013(477)

МЕТАЛУРГІЙНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

І. А. Артеменко, кандидат економічних наук;
Ю. С. Рибачок

За сучасної економічної ситуації металургійний комплекс залишається одним з найважливіших чинників подальшого розвитку народного господарства України. Металургійна галузь України є однією з небагатьох галузей економіки країни, що виробляє продукцію на експорт уже протягом двадцяти років з дня отримання країною незалежності.

За останні десять років Україна міцно закріпила позицію вагомого виробника металургійної продукції на світовому ринку як за об'ємами виробництва, так і за об'ємами експортних операцій. Сьогодні українські підприємства металургійної та суміжних із нею галузей виробляють близько 27 % ВВП країни та забезпечують роботою близько півмільйона людей. Окрім цього, з огляду на індустріально-аграрний характер економіки України, металургія є одним з основних джерел валютних надходжень в країну (близько 40 % експорту).

Металургія належить до базових галузей промисловості України, яка визначає ефективність нашого господарства [9, с. 3]. Багато фахівців стверджують, що чорна металургія

України, по суті, є остовом не тільки промисловості, але й усієї трансформаційної економіки країни [3, с. 4]. Окрім цього, промисловий і експортний потенціали підприємств гірничо-металургійного комплексу (ГМК) України на сьогодні є базовим елементом економіки держави, яка залежить від стану ГМК, насамперед тому, що металургія – основний донор бюджету, головний постачальник валюти в Україну [4, с. 9].

За оцінками Міжнародної асоціації сталі (WSA), Україна входить до десятки найбільш значимих гравців на світовому ринку металопродукції (табл. 1) [11], посідає восьме місце за об'ємами виробництва сталі серед провідних сталеливарних підприємств світу.

З 2009 р. наша країна демонструє позитивну динаміку щодо нарощування темпів виробництва сталі, виробивши 29,9 млн т і в 2010 р. 33,4 млн т.

Варто також зазначити, що Україна, за даними тої ж таки WSA являється одним із найбільших світових експортерів металу (табл. 2) [11].

Таблиця 1

Основні країни-виробники сталі у світі [11]

млн метричних т

Країна	2009 р.		2010 р.	
	Місце в рейтингу	Тоннаж	Місце в рейтингу	Тоннаж
Китай	1	573,6	1	626,7
Японія	2	87,5	2	109,6
США	5	58,2	3	80,5
Індія	3	63,5	4	68,3
Росія	4	60,0	5	66,9
Південна Корея	6	48,6	6	58,4
Німеччина	7	32,7	7	43,8
Україна	8	29,9	8	33,4
Бразилія	9	26,5	9	32,9
Туреччина	10	25,3	10	29,1

Таблиця 2

Провідні країни-експортери сталі у світі у 2010 р. [11]

Місце у рейтингу	Країна-експортер	Млн метричних т
1	Японія	33,3
2	Європейський Союз	31,6
3	Росія	27,6
4	Україна	24,0
5	Китай	24,0
6	Німеччина	20,8
7	Південна Корея	20,2
8	Туреччина	17,4
9	Бельгія – Люксембург	15,4
10	Італія	12,7

Сьогодні майже 80 % виробленої металопродукції Україна віддає на експорт і лише 20 % відвантажує на внутрішній ринок. Таке співвідношення щодо насичення вітчизняною металопродукцією внутрішнього та зовнішнього ринків у подальшому може призвести до серйозних проблем, перші негативні прояви якої вже сьогодні відмічають українські металурги.

Аналіз стану конкурентних позицій металургійної галузі України (табл. 3) [1, 5, 11] свідчить про те, що сьогодні цей сектор недостатньо економічно розвинутий.

Таблиця 3

SWOT-аналіз металургійної галузі України [1, 5, 11]

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Вигідне географічне положення України • наявність потужної сировинної бази • висока концентрація виробництва • забезпеченість морським та залізничним транспортом • відносно дешева робоча сила • запатентовані технології в виробництві • наявність великих виробничих потужностей 	<ul style="list-style-type: none"> • Мала диверсифікація продукції • низький технологічний рівень продукції • порівняно низька якість, випуск великої частки напівфабрикатів • високий ступінь зносу основних фондів • висока залежність від зовнішньої ринкової кон'юнктури • низька якість вітчизняної залізничної сировини • залежність від імпорту енергоносіїв • залежність від експорту продукції • відсутність в окремих випадках сертифікації у відповідності з міжнародними стандартами
МОЖЛИВОСТІ	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • розширення асортименту продукції, що матиме попит за будь-якої кон'юнктури • підвищення внутрішнього попиту на продукцію 	<ul style="list-style-type: none"> • Падіння цін на продукцію на світових ринках • недостатня кількість інвестицій в галузь • відсутність стабільного внутрішнього попиту

Продовж. табл. 3

<ul style="list-style-type: none"> • української металургії • розширення географії експорту, організація збуту по всьому світу (через СП) • модернізація основних фондів • залучення інвестицій у галузь 	<ul style="list-style-type: none"> • посилення екологічних вимог • зростання цін на енергоносії • розвиток аналогічних виробництв у країнах Азії (Китаї, Індії) • антидемпінгові розслідування • збільшення імпорту аналогічної продукції • протекціонізм інших країн • нова хвиля світової кризи • валютна нестабільність
--	--

Незважаючи на те, що вітчизняний металургійний комплекс володіє величезним потенціалом, його привабливість на світовому ринку поступово знижується. Це пояснюється низкою внутрішніх і зовнішніх проблем галузі, що потребують нагального вирішення, адже проблеми функціонування української металургії мають суттєвий вплив на економічний і соціальний розвиток країни, проявляючись як на мікро-, так і на макрорівні національної економіки.

Дослідженням проблемних питань металургійної галузі України займаються як вчені-теоретики, так і спеціалісти-практики, серед яких варто відзначити В. Мазура, І. Бураковського, О. Молдована, С. Удовика, О. Власюка.

Метою статті є аналіз основних проблем українського металургійного комплексу та можливих способів їх вирішення.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено й вирішено такі завдання:

- дати загальну характеристику металургійної галузі України;
- визначити проблеми української металургії;
- дослідити можливі варіанти вирішення окреслених проблем.

На сьогодні значимість української металургійної галузі важко недооцінити, адже для багатьох стратегічно важливих галузей національної економіки, наприклад, машинобудування, автомобілебудування, суднобудування, будівництво, вона є запорукою успішного функціонування та розвитку. Однак сучасний металургійний комплекс нашої країни характеризується рядом проблем, серед яких ключовими є:

1. Недостатня орієнтація на внутрішній ринок. Українські металурги забезпечують своєю

продукцією два основних ринки – внутрішній і зовнішній. Внутрішній ринок металопродукції упродовж останнього періоду стрімко зростає, і у 2008 р. сягнув майже 10,5 млн т сталі. Через це вітчизняні металурги змогли відвантажити на внутрішній ринок близько 30 % виготовленої продукції [6, с. 127]. Однак спад ділової активності в Україні внаслідок світової фінансової кризи призвів до реального зниження споживання сталі в країні на 43 %. Наразі співвідношення між внутрішнім споживанням і експортом знову становить 20:80, що було характерно для кризових 1990-х рр. [10, с. 46]. Для порівняння зазначимо, що у найбільшого конкурента української металургії – Росії – ця пропорція становить 50:50, а інші провідні країни-виробники металопродукції заповнюють свої внутрішні ринки продукцією власного виробництва на 80–90 %.

Країни, що спеціалізуються на виробництві металопродукції, дотримуються думки, що стійкий розвиток галузі можливий насамперед завдяки розвитку внутрішнього ринку. У такій ситуації галузь набагато менше схильна до кон'юнктурних змін на світовому ринку і тому здатна ефективно та динамічно розвиватися. Оскільки в Україні внутрішній ринок майже відсутній, то металургійна галузь змушена орієнтуватися лише на експорт. Розвитку внутрішнього ринку заважають деформована структура цін в економіці України, а також високі податки, які входять у витрати на виробництво, багаторазово переходячи по сходинках гірничо-металургійного комплексу в ціну кінцевого продукту, і далі в ціну продукції інших галузей, таким чином роблячи продукцію України не конкурентоздатною на світовому ринку [8, с. 5].

2. Екстенсивне розширення галузі. Сьогодні в Україні нормальне функціонування

металургійної галузі, як це не парадоксально, в більшій мірі опирається на надзвичайно застарілу технічну і технологічну базу. Загальна зношеність основних фондів металургійних підприємств наразі становить близько 65 %, а металургійного устаткування – понад 70 % [5, с. 9]. В їх модернізацію і відтворення в Україні щорічно інвестується в середньому 7–9 дол. США/т сталі, до того ж, у США – 30 дол. США/т при 15–25 % ступені зносу металургійних фондів, а в Європі – 25 дол. США/т.

На сьогодні майже 45,2 % сталі в Україні виплавляють у мартенівських печах, 51 % – у конвертерах і тільки 3,8 % – в електросталеплавних печах. Мартенівські печі було ліквідовано у більшості країн світу ще в 70–80-ті рр. минулого століття. Сьогодні мартенівське виробництво залишилося тільки в Росії (23 %). Окрім цього, в Україні використання безперервного лиття заготівель становить лише 33 %, тоді як у Росії – майже 2/3 цього обсягу виготовленої продукції, а в Німеччині – 98 %. До того ж, зараз в Україні довше за встановлений термін експлуатується 54 % коксових батарей, 89 % доменних печей, 87 % мартенівських печей, 26 % конвертерів, майже 90 % прокатних станів, що спричинює високу енергоємність продукції [1, с. 98]. Деякі прокатні стани експлуатуються вже близько 70–80 років. За оцінками фахівців, в результаті низького технологічного рівня виробництва на металургійних підприємствах на виробництво тонни сталі в Україні витрачається 52,8 людино-годин, тоді як в Росії цей показник становить 38,1, в Німеччині – 16,8 людино-годин. Усе це негативно впливає на перспективи сектора й особливо послабило його в період економічної кризи. Україна є аутсайдером серед усіх металургійних країн світу за темпами та масштабами ліквідації морально застарілого мартенівського виробництва. Така ситуація україн небезпечна для галузі, особливо з погляду її перспективного стратегічного розвитку.

3. Висока матеріало- та енергоємність галузі. Однією із найбільших проблем для української металургії є дефіцит коксу та коксівного вугілля, що стримує розвиток металургійної галузі в Україні. Зростання об'ємів продук-

ції коксохімічних підприємств гальмується тривалим зниженням видобутку українськими шахтами коксівного вугілля та погіршенням його якості. Цей процес обумовлений як об'єктивними факторами (зменшенням об'ємів доступних покладів та ускладнення процесу видобутку), так і суб'єктивними. До числа останніх належать низький рівень менеджменту та недостатній об'єм інвестицій [7, с. 97].

Україна, маючи надлишкові для власної металургії потужності коксохімічних заводів, що розташовані в Авдіївці, Алчевську, Макіївці, Єнакієво, Краматорську, Маріуполі та Горлівці (Донецької обл.), в Кривому Розі і Дніпродзержинську (Дніпропетровської обл.), Запоріжжі, не може забезпечити їх власним коксівним вугіллям. Тому для виробництва сталі на рівні 40 млн т на рік Україні необхідно імпортувати 3,5–5,0 млн т коксівного вугілля з Росії, Польщі чи інших країн, що виливається у великі фінансові витрати. Загалом споживання коксу на тонну виплавленого чавуну в Україні становить 500–550 кг, тоді як середня норма у світі – 270–300 кг [6, с. 128].

Окрім цього, варто відмітити, що металургійна галузь є надзвичайно енергоємною. Україна належить до країн частково забезпечених традиційними видами первинної енергії, а отже, змушена вдаватися до їх імпорту. Тому проблема полягає у тому, що Україна потрапляє в залежність від своїх основних імпортерів газу та електроенергії щодо умов поставок цих ресурсів і їхньої ціни. Так, на виробництво металопродукції в Україні витрачається більш 50 % електроенергії, яку споживає промисловість, і приблизно 10 млрд кубометрів природного газу. В матеріальних витратах на виробництво металопродукції частки електроенергії й газу сьогодні становлять приблизно по 8 %. На виплавку чавуну в доменних печах витрачається третина із вказаних обсягів газу, на виробництво тонни чавуну – в середньому 100 кубометрів природного газу, а в цілому по галузі на виробництво чавуну витрачається понад 3 млрд кубометрів газу. Енергетичні витрати в собівартості металургійної продукції становлять біля 35 %. У разі збільшення вартості газу, звісно, виросте й собівартість про-

дукції українського гірничо-металургійного комплексу.

4. Антидемпінгові розслідування. Україна – це країна, металургійна галузь якої чи не найчастіше потрапляє під антидемпінгові розслідування з боку зарубіжних країн. Так, лише за останні декілька років українська металургійна продукція піддалася жорстким антидемпінговим заходам з боку таких країн, як Росія (стальні ковані прокатні валки), Індонезія (гарячекатаний прокат у рулонах), Пакистан (гарячекатаний прокат у рулонах) та ін. Серед причин більшості антидемпінгових розслідувань найголовнішими є нескоординована єдина експортна політика українських металургійних підприємств на зовнішньому ринку, недостатня юридична підготовленість вітчизняних виробників, демпінгові ціни. Остання причина є об'єктом особливої уваги західних корпорацій та підприємств. Проте помітно низькі ціни на металопродукцію в Україні забезпечуються не стільки використанням передових технологій і сучасних методів виробництва, скільки, по-перше, низькою заробітною платою працюючих у галузі у порівнянні із середньосвітовими показниками; по-друге, низькими витратами на впровадження екологічних програм на підприємствах; по-третє, необхідністю бюджетних дотацій через перекіс цін, у вугільній і суміжних із нею галузях.

5. Екологічні питання. Промислові відходи металургійної галузі України завдають серйозної шкоди довкіллю та здоров'ю людини, займають величезні площі, забруднюють токсичними сполуками ґрунт, водний і повітряний басейни, підвищують собівартість готової продукції підприємств через значні витрати на їх транспортування, розміщення та зберігання. В Україні ці проблеми особливо загострені через масове використання старих ресурсо- та енерговитратних технологій. За оцінками вчених, в Україні в даний час накопичені мільйони тонн металомістких відходів чорної і кольорової металургії. Адже, наприклад, при виробництві 1 т чавуну в довкілля потрапляє, крім викидів чадного та вуглекислого газів, 4,5 кг пилу і 2,7 кг сірчистого газу, а також у невеликій кількості сполуки арсену, фосфору, стибію, плумбуму, смолистих речо-

вин. А якщо взяти до уваги щорічні об'єми виплавки чавуну в Україні, то забруднення навколишнього середовища вимірюватиметься мільйонами тонн пилу, сірчистого газу та інших шкідливих хімічних елементів.

Окрім вищезазначеного, можна також окреслити ще декілька негативних тенденцій, які є на внутрішньому та зовнішньому металургійних ринках і суттєво перешкоджають розвитку металургійного комплексу України. Серед них варто відзначити:

- Динамічне нарощування об'ємів виробництва основними країнами-виробниками металопродукції посилення конкуренції між ними. Основними конкурентами металургійних підприємств України в Європі є металургійні комбінати Німеччини, Франції, Італії, Словаччини, Нідерландів, в Азії – Японії, Китаю, Індії, Південної Кореї. Експерти зазначають, що у найближчому майбутньому через швидкі темпи розвитку китайські та індійські меткомбінати будуть в змозі витіснити із своїх внутрішніх ринків металопродукцію іноземного походження, у тому числі й українського, та збільшити свої долі ринку в країнах Індокитаю та Близького Сходу. Очевидно, що для українських металургів це стане серйозною проблемою, адже для продажу українського металу за світовими цінами місця на цих ринках не залишиться. Тому вже сьогодні вітчизняна металургійна галузь є планувати можливе розширення географії експорту.

- Зростання протекціонізму з боку іноземних держав. Незважаючи на те, що українські металургійні підприємства у більшості випадків мають переваги доступу до сировинної бази, зовнішні ринки для них не завжди відкриті. Після приєднання до СОТ Україна так і не змогла домогтися ліквідації більшості торговельних бар'єрів для її металопродукції на зовнішніх ринках, а нова хвиля протекціоністських заходів взагалі загрожує їх закриттям для національних виробників. З метою захисту внутрішніх ринків від напливу дешевої української продукції, що підриває позиції національних виробників, багато країн починають застосовувати торговельні бар'єри у формі квот, імпортичних, компенсаційних, антидемпінгових та інших мит. На сьогодніш-

ній день реалізовано понад 30 заходів такого характеру стосовно металургійної продукції України.

- Обмеження доступу до довгострокових фінансових ресурсів внаслідок кризи ліквідності на світовому ринку. Великій кількості українських металургійних підприємств притаманний високий ступінь використання боргових ресурсів. У зв'язку з тим, що більшість комбінатів залучали боргові ресурси у доларах США, девальвація гривні підвищила вартість боргу. Так, заборгованість металургійних підприємств України 2010 р. виросла, порівняно з 2009 р., на 17 млрд грн і сягнула 76 млрд грн [2]. Рефінансувати ж борги наразі досить складно через погіршення кредитних рейтингів України, відсутність внутрішніх ресурсів і дефіциту ліквідності на зовнішньому фінансовому ринку. Високе боргове навантаження на фоні складної нестабільної ситуації на ринку сталі й зниження цін на металопродукцію несуть серйозну загрозу для деяких вітчизняних підприємств щодо неможливості профінансувати свої поточні зобов'язання.

Для вирішення вищеперелічених проблем, на наш погляд, доцільно було б реалізувати ряд заходів, а саме:

- встановлення довгострокових зв'язків з вітчизняними підприємствами машинобудування, будівництва, транспорту та іншими металоспоживачами з метою визначення перспективних потреб у різних видах металопродукції;

- розробка заходів щодо активного проникнення різних видів прокату, труб і металевих виробів на перспективні ринки збуту, до країн, які не становлять небезпеки з погляду порушення антидемпінгових процесів, та їх закріплення там (для чого необхідні маркетинг, кваліфіковане представництво, реклама);

- систематичне вивчення потреб внутрішнього й зовнішніх ринків збуту – з метою виробництва конкурентоспроможної за своїми споживчими властивостями (надійністю, конструктивною міцністю, металомісткістю і новизною), та цінами (скорочуючи питомі затрати на сировину, матеріали, енергію) продукції;

- реалізація великих металоємних інфраструктурних проектів (мости, оновлення за-

лізничної інфраструктури, ЖКГ), які повинні підвищити внутрішній попит на вітчизняну металургійну продукцію;

- упровадження нових енергозберігаючих технологій і докорінної модернізації виробництва;

- запровадження прискореної амортизації основних фондів, що дозволить підприємствам більш оперативно оновлювати виробничі фонди;

- розв'язання соціальних проблем робітників металургійних підприємств і застосування економічних засобів їх заохочення до більш ефективної праці з метою підвищення та стабілізації продуктивності праці у металургії;

- зменшення ставки податку на прибуток для тієї частини прибутку, який спрямовується на реінвестиції у виробничі фонди;

- встановлення знижених ставок податку на прибуток для комерційних банків і кредитних установ, які є власниками акцій підприємств, що виробляють високотехнологічну конкурентоспроможну металопродукцію;

- проведення моніторингу розслідувань цінової політики імпортерів металургійної продукції з Росії, Казахстану та Білорусі на предмет виявлення випадків демпінгових цін;

- введення симетричних тарифних бар'єрів для імпорту з тих країн, які всупереч вимогам СОТ, або користуючись передбаченими СОТ захисними інструментами, блокують доступ українського прокату на свої ринки;

- посилення боротьби з тіньовими схемами імпорту металопродукції, передусім з Росії і Казахстану;

- пошук і аналіз можливих способів збільшення іноземних інвестицій у металургійний комплекс України.

Таким чином, проведені дослідження свідчать про те, що на сьогодні металургійна галузь України є однією із найважливіших галузей вітчизняної економіки, сучасний стан і можливі перспективи зростання якої можуть суттєво впливати на загальний рівень соціально-економічного розвитку країни. Однак, на сучасному етапі функціонування українська металургія має низку серйозних проблем, які суттєво гальмують її розвиток. Запропонова-

ні у статті способи подолання вищеназваних проблем створюють певні можливості для подальших наукових досліджень і розробок у цій сфері, адже окремі аспекти діяльності українських металургійних комбінатів потребують більш детального їх вивчення, з урахуванням нових фактів і тенденцій, які спостерігаються у вітчизняній металургії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бураковський І. Оцінка потреб України у галузі сприяння міжнародній торгівлі. Вплив торговельної політики на людський розвиток / І. Бураковський, В. Мовчан. – К. : [б. в.], 2011. – 132 с.
2. Кредиторська заборгованість металургійних підприємств України зросла до 76 млрд грн [Електронний ресурс] // УніанЕкономіка. – 2011. – 28 листоп. – Режим доступу : <http://economics.unian.net/ukr/detail/73624>. – Назва з екрана.
3. Кузьменко В. П. Вертикальна інтеграція як фактор економічного зростання країн пострадянського простору / В. П. Кузьменко // Стратегічна панорама. – 2002. – № 4. – С. 101–112.
4. Лук'яненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навч. посіб. / Д. Г. Лук'яненко. – К. : КНЕУ, 2005. – 204 с.
5. Мазур В. Металургія України: стан, конкурентоспроможність та перспективи / В. Мазур // Дзеркало тижня. – 2010. – № 8. – С. 8–9.
6. Молдован О. О. Металургійний комплекс України в умовах кризи: причини глибокого спаду та чинники адаптації / О. О. Молдован // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 4. – С. 123–131.
7. Молдован О. О. Проблема дефіциту коксу як стримувальний чинник розвитку чорної металургії в Україні: тенденції, наслідки та шляхи мінімізації / О. О. Молдован // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4. – С. 96–102.
8. Удовик С. Металургія як дзеркало української економіки / С. Удовик // День. – 2001. – № 18. – С. 5.
9. Федулова Л. І. Інституційні особливості сучасної корпорації / Л. І. Федулова // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. – 2006. – Вип. 103–2. – С. 130–136.
10. Федулова Л. І. Тенденції формування корпоративних структур у промисловості України / Л. І. Федулова // Економіка промисловості. – 2007. – № 3 (38). – С. 45–57.

УДК 327.7+327(477)

МВФ І УКРАЇНА: НЕОДНОЗНАЧНІСТЬ ВІДНОСИН

**Т. О. Білоброва, кандидат економічних наук;
О. О. Завгородній**

Під час глобальної економічної кризи для стабілізації банківської системи НБУ в жовтні 2008 р. частково обмежив більшість банківських операцій. Одним із таких обмежень була заборона на дострокове зняття депозитів і запровадження п'ятивідсоткового коридору коливання курсу на готівковому ринку. Ці дії повинні були уповільнити прогресуючий економічний спад, однак необхідність прийняття масштабного плану з виведення економіки країни з кризи залишалась актуальною (це пи-

тання є невирішеним і у наш час). Ситуація, що склалась, підштовхнула уряд України до відновлення співробітництва з МВФ з метою отримання кредиту для стабілізації фінансової системи країни.

Загальновідомо, що наслідки світової фінансової кризи, а також загроза другої її хвилі в Україні все ще залишається проблемою до вирішення урядом України. У зв'язку з цим, кредит від такої могутньої міжнародної фінан-